VERSLAG VAN EEN MALEISCH VERHAAL

BEHELZENDE DE LOTGEVALLEN VAN **Samáun.**

Van dit verhaal [1]) bezit ik een handschrift in klein 4to van 112 bladzijden. 't Begin ontbreekt, daar op de eerste bladzijde reeds gesproken wordt van *Abu Djahal* [2])*'s* togt tegen *Samáun.* [3]) Van de Sundasche bewerking bezit ik een handschrift in kl. 4to van 140 bladzijden. Hieruit blijkt, dat de held een zoon is van *Halid* (حالد), die als een reusachtig man wordt beschreven, en een afgoden-dienaar was. Het Sundasche handschrift begint met te verhalen, dat *Halid* met zijne vrouw van de afgoden (*wongwongan*) een zoon verzocht, die zich mogt onderscheiden door buitengewone begaafdheden. God zendt daarop den engel Gabriël met een glans naar beneden, zoodat *Halid's* gemalin zwanger werd en naderhand van een zoon beviel, die tot naam *Samáun* ontving. *Samáun* was nog maar 3 dagen oud toen hij begon te spreken, en tot zijn moeder zeide, dat hij hare melk niet wilde gebruiken, omdat zij nog ongeloovig was. Ook zijn vader wilde hij niet erkennen voor deze 't ware geloof omhelsde. Nadat *Halid* en zijne vrouw den Islam hadden omhelsd, daalt Gabriel neder, en beveelt Muhammad den kleinen *Samáun* te bezoeken, daar deze bestemd was een zijner krachtigste bondgenooten te worden. *Abu Djahal* hoorende, dat *Halid* de afgodendienst had afgezworen, gaat hem opzoeken, maar schrikt zoozeer van 't wondervolle jongetje, dat hij met de oogen gesloten uit Halid's

---

1) حكاية سماعون

2) ابو جهل

3) Deze eigennaam is naar een Javaansch handschrift, behelzende de geschiedenis van Jozef, die van een der zonen van Jacob (Simeon). Richardson geeft echter als naam van Simeon: سمعان (*Sim-'ān*) op, maar voegt er 't Hebreeuwsche *Sjamaūn* bij. De naam *Samaun* is echter in den Indischen Archipel de gebruikelijke, zoo als ook blijkt uit den naam *Ismangun* bij de Javanen; althans ik ken zekeren *Raden Mas Ismangun* een zoon van *Raden Adipati Danurĕdja* van *Jogjakărta.* Dat de Jav. de ع als *ng* uitspreken is van algemeene bekendheid.

huis vlugtende tegen zijn eigen minister [1]) aan bonste, en dezen om genade bad, daar hij hem voor *Samáun* hield. Abu Djahal wordt daarop door *Sorakal* aangezet *Kinĕm*, koning van *Iskandĕrijah*, met groote beloften over te halen, Muhammad te gaan dooden. *Kinĕm* vertrekt met een talrijk leger naar 't huis van den profeet, dien hij eerst wilde dooden, voor hij kans zag Samáun van kant te maken. Door de groote duisternis echter raakte men verdwaald, en kwam aan Samáun's woonplaats. *Samáun* rigt zoo'n groote slagting [2]) onder den vijand aan, dat er maar drie overbleven, om *Abu Djahal* den uitslag van hunnen togt te boodschappen. *Abu Djabal* beklaagt zich nu bij Muhammad over Samáun, maar Gabriel komt den profeet met de ware toedragt der zaak bekend maken, zoodat de aanklager beschaamd moest afdruipen. *Samáun* gaat hierop *Abu Djahal's* dochter *Nasijah* schaken, en brengt haar bij den profeet, die haar aan *Samáun* tot vrouw gaf. Nu wendt zich *Abu Djahal* tot *Bakti* koning van *Sari* om hulp. Deze vorst nu had een dochter, met name *Marijah*, die op een goeden nacht smoorlijk verliefd was geworden op den profeet, die haar in den droom verscheen. Zij schrijft den Profeet een brief, waarin zij hem hare liefde bekent, en zich aanbiedt hem als slavin te dienen. Deze correspondentie komt ter oore van *Bakti*, die Muhammad deswegen den oorlog aandoet. In dezen oorlog doet *Samáun* groote diensten als éclaireur, ofschoon hij nog maar een knaap was. Hij slaat daarbij een menigte bullebakken, generaals [3]) en voorvechters van Bakti mors dood, en is in 't gevecht zelf zoo gehavend dat er van zijn ligchaam niets anders overbleef dan botten. *Bakti* is eindelijk in 't naauw gedreven, en neemt het besluit, zich in zijn stad terug te trekken na rondom haar brandhout, met olie begoten, te hebben laten stapelen. Zijn dochter vertrekt met

---

1) *Sorakal.*

2) Zijn zwaard heet hier *Dulpakar*, dat eigenlijk de naam is van Ali's zwaard (ذو الفقر)

3) De generaal van Băkti heet hier فاته انده; waaruit men de corruptie van 't handschrift kan zien. Het is blijkbaar, dat hier niets anders kan bedoeld zijn dan 't Jav. *patindih.*

hare bedienden heimelijk uit de stad, gaat naar 't kamp van den Profeet, en neemt den Islam aan. Muhammad zendt nu *Ali* [1]) en *Samáun* naar *Bakti* om dezen over te halen, den Islam aan te nemen. De afgezanten vinden de poorten gesloten, en bedienen zich van een hijschmachine [2]) om in de stad te komen. *Ali* en *Samáun* worden bij het binnenkomen door de engelen beschut tegen 't vlammende hout, en dooden eindelijk den ongeloovigen Koning.

Zie daar in 't kort den inhoud van 't verhaal. Wat betreft de handschriften, waartoe ik toegang gehad heb, zij zijn twee in getal. Het eene is zoo als ik boven zeide in mijn bezit, en het andere in 't bezit van een inlander te Batavia, die het mij leende, en daardoor mij in staat stelde, er eenige opmerkelijke plaatsen uit over te schrijven. Een ander handschrift is in 't bezit van Ds. Fraissinet. De beide handschriften, die ik heb kunnen raadplegen zijn zoo verschrikkelijk gehavend door een Bataviaschen afschrijver, dat de taal er van met moeite door een echten Maleijer zoude verstaan worden, daar zij overloopt van Bataviasch Maleisch. [3]) Het zal een heksetoer zijn de taal er van te zuiveren, en nog meer, de eigennamen, die er in voorkomen, allen goed te spellen. Den beoefenaar van 't Maleisch meen ik een dienst te bewijzen met iets uit 't verhaal mede te deelen, mij houdende aan die twee handschriften. Ik kies als taalproeve de beschrijving van *Marijah's* schoonheid, daar men er iets uit leeren kan. Ik neem tot grondslag van den tekst het mij door een inlander geleende handschrift, en geef de varianten uit het mijne, dat ik *b* zal merken. In de spelling heb ik regelmaat gebragt, maar behoud wat er opmerkelijk in is:

---

1) Volgens 't verhaal is deze de oom van moeder's kant (ماموق) van *Samáun*.

2) Het handschrift heeft tweemaal سيڠكوتن, dat van 't Jav. *senggot* moet afgeleid zijn. De Sunda tekst heeft *kèrèkan*.

3) b. v. *kasasar* (in pl. v. *săsat*), *mesĕm* (in pl. v. *tărsănjum*), *bĕnde pĕrang* (in pl. v. *găndărang părang*), *bĕrgunĕm tjatur* (in pl. v. برمشاورة) enz. Ook wordt er *ilir* in gebezigd in pl. v. *utara* (*de zeekant* is te Batavia *'t Noorden*).

اد سؤرڠ راج برنام راج بقتي نڬري ساري نام نڬريڽ ايت مک
راج بقتي ايت اد امڤوڽ انق ڤرمڤون سؤرڠ ترلال امت ايلؤله
رڤاڽ (1 ڤارسڽ (2 (دان) ورن مُکاڽ ايت سڤرت دُرين سجورڠ
چهياڽ سڤرت بولن ڤرنام امڤت بلس هاري بولن دان رمبتڽ
ايت (3 (ايکل٢ ڤاته٢) ڤنجڠڽ سمڤي د (4 (تومت ککيڽ) دان
السڽ سڤرت تاج د بنتق (5 (دان) اوجڠ کوڤقڽ سڤرت داون
مڠکس (6 متاڽ (7 سڤرت بيج چوکي دان هيدڠڽ سڤرت قلم
درنچم دان ڤڤيڽ سڤرت ڤاوه د لايڠ دان بيبرڽ ميره دليم دان
ککيڽ هيتم سڤرت سايڤ کمبڠ لنتق (داوجڠڽ) تاده أير ڤينڠ دان
جڠکتڽ تيرس دان ددادڽ بيدڠ دان (8 (جرين) سڤرت دوري
لندق تيرس سسون سڤرت تلر د کوڤس دان ڤهاڽ سڤرت ڤاه
(9 (بالڠ بسرڽ) دان بتسڽ (10 بنتڠ ڤاد دان کولتڽ سڤرت امس
بات سمبيلن يڠ بهارُ د سڤه جک اي منجلڠ سڤرت کيلت جک
اي ميسم سڤرت ڬول ماد (11 (جوا) بارڠ لکون ڤنتس دڤندڠ
اورڠ مانس دليهت (12 (ميسمڽ تيادله کچيو انق اورڠ ترلال
امت) بجقسان لاڬي تياد٢ (له) چلاڽ دان (13 دالم مهاجان
حرمتڽ (14 (لاکي) کڤد ايهبنداڽ دان کڤد کلورڬاڽ ادڤون نماڽ
تون ڤتري ديوي ماريه enz.

AMSTERDAM, 14 Maart 1866.

H. N. VAN DER TUUK.

---

1) *b:* heeft hier دان 2) ontbreekt in *b.* 3) *b:* ايکل ڤاته مايڠ 4) *b:* ماة کاکي 5) *b:* د لنتق 6) *b* heeft hier: تاده کريڤت دان 7) *b* heeft hier: هيتم 8) *b:* جريجين (Jav. *djaridji.*) 9) *b:* بلالڠ بسر د تڤه 10) *gelijk een gezwollen rijstaar.* In de Hollander's leesboek (3de druk) bl. 132 r. 10 v. onder is بتسڽ uitgevallen. 11) *b:* ڬندس 12) *b* ترلال ميسم تيادله کوچواڽ 13) *b* heeft hier: د 14) *b:* دان تعظيم